

joj je takodjer pretresao i pitanje milijuna, što ih vlada daje Rijeci i zaključio, da će se najbudnije paziti, da ne bi taj novac dospio izravno ili nezravno u ruke tuđinaca. Vladini milijuni moraju da dođu u ruke jedino Italijanima. U to ime osnovat će se na Rijeci jedna mala fašistička banka, koja će svojim ljudima podijeljivati zajmove. Ročak.

IZ OPATJE. Tko će biti podestat?

Na dan «Rimska Gosića» proglasit će se imena od nekoliko hiljada općinskih načelnika (podesta) što ih je vlada sama imenovala. Po novom zakonu općine, koje nemaju preko 5000 stanovnika, ne će više birati načelnika; njega će im sama vlada imenovati. Isto će tako vlada imenovati i načelnike kupališta bez obzira na to, koliko stanovnika imaju dotična kupališta. Prema tome će i naša Opatija dobiti svoga, od vlade imenovanog podesta, ako ne već sada, a ono sigurno u skoro vrijeme. Neko kaže, da će biti potvrđen sadašnji sindac dr. Perčić, premda ima među Italijanima struju, koja bi na onome mjestu voljela vidjeti drugoga. Govorjka, a nama se čini, da po zakonu mora podestat biti iz druge općine, kako je to bilo i u srednjem vijeku. Govori se, da će se učiniti repulisti i na kurkumisiji. Nas se, dakako, nije pitalo, pa nam je zato prilično svejedno, ko će biti podestat.

Najveća je nevolja u tome, što je ova proljetna sezona bila dosta slaba, i ne znamo u koliko će se prilike popraviti idućih ljetnih mjeseci.

IZ MONTELIJA.

Smrti hrvatskog svećenika.

Josip Bastijanić, župnik u porečko-puljskoj biskupiji, umro je naglo dne 15. o. m. j. u Monteliju na Poreštini. Rodio se je 13. marta 1875. u Cerovici kod Labina. Srednjoškolske nauke pohađao je na italijanskoj gimnaziji u Kopru i u bogoslovne u goričkom središnjem sjemeništu. Zaredjen je bio svećenikom 18. oktobra 1898. Službovao je među našim narodom u Kanfanaru, Sv. Mariji od Zdravilja i Pornjanu na Barbanštini, u Rovinjskom Selu i Sv. Ivanu na Poreštini kao župnik kroz 13 godina. U ovoj prostranoj i teškoj župi, revan kako je bio u dušobrižništvu, oboli od diabete, koja je podgrizala njegovo zdravlje, tako da je bio primoran nastupiti u stanje mira. Zaklonio se je u manju bližnju župu Monteliju, gdje je sasvim time vršio dušobrižničku službu, dok prošlog četvrtka ne podlegne kao žrtva svojeg zvanja.

Akroprem odgojen u nematerinskom jeziku i u nenarodnom ambijentu, osta nepokolebiv sin svoga naroda. Što mu škole ne dadeše, osobito mu neprijavio izobrazio se je u materinskom jeziku i u proučavanju književnosti i povijesti. Sabrao je, ako i skromnu, ali odabranu knjižnicu. Među ostalim knjigama, naći će buduću čitatelji takodjer Klaičevu «Povijest Hrvata», a na stranicama 45 od pokojnika pod crtane one riječi: «Samo s jednogaz zabele Ljudevita (Posavskog) na dno srca: najbliži brat njegov. bjelohrvatski knez Borna ne htjede čuti o tome, da bi ga ponagao, nego nasuprot združii se s Francima na propast i zator njegov. Tvoje li braće, kad jedan gradi sreću svoju na propast drugoga.»

Vjčan narodnoj slozi, mnogo je trpio poradi nesoge i cijepanja narodnih sila. Pogreb pokojnika za nekadašnje nedjelje bio je izvanredno veličanstven, komu prisustvovala petorica okolinskih svećenika i sila harnog naroda sa bližnjih i odaljenijih hrvatskih sela. Mrtvi ostanci pokojnika bijahu odvezeni u rodnu Labinjštinu. Ostanci hrvatskog svećenstva u porečko-puljskoj biskupiji spali su od 11. 12. 1919. svećenika. Načelniku biskupiji i svojiti pokojnika izrazujemo duboko osjećano i iskreno sautešće.

IZ LINDARSKOG POLJA. Poštanska opšola.

Lindarska porezna općina, kao i crkvena općina, medjaši u smjeru jugozapadno sa poreznom općinom Zminju, tako da bi nekoja sela prama Zminju više težila prama istom negoli prama Lindaru. Od Katuna na primjer ima pol sata do Zminja, a do Lindara 1 1/2 sata hoda, pa ipak spadamo pod poštanski ured u Lindaru, što svakako ne odgovara za naše prometne potrebe.

U predmetu poslovanja poštanskog ureda u Lindaru svratiti hoćemo se malo kasnije; danas hoćemo samo iznjeti u javnost poslovanje ladanjske pošte naime našeg listonoša.

Ladanjsku poštu opravila listonoša iz Lindara, ovaj morao bi svake sedmice raznašati i razdijeljivati poštu po ladanjskom polju i to od sela do sela, za koju službu vuče prilično mastnu plaću iz poštanskog ureda u Lindaru.

Taj listonoša veoma malo mari za svoju službu, poštu bez nadzora.

Više puta dogodii se, da ne polazi sa pismima u razna sela, nego ista predaje drugim osobama — bilo i nepoznanim, da ista izruče naslovnicima. A šta se dogodi? Pisma i novine i drugo, ne dobivamo redovito — nekoja od ovih se izgube te izgine za uvijek — a nekoja pisma i novine osobito dobivamo po dva tri broja zajedno nakon sedmica i mjeseca.

Ovo poslovanje ne odgovara današnjim prilikama, pa smo se pritužili kod listonoša i same poštariće, ali bez svakog uspjeha. Na pritužbe kod posljednje, dobivamo odgovor, da ona — kad izdaje iz ureda pisma, novine listonoša — nema više nikakve odgovornosti za iste predmete.

Budući, da naše pritužbe, kod Petra i kod Pavla — jesu još vapijućee u zrak — obraćamo se ovim putem na slavno kravnateljstvo pošta u Trstu, da stane na put ovoni neredu i nemaru listonoše te mu strogo naloži točno izvršavanje svoje preuzete službe i odgovornosti.

Mi poreznici plaćamo činovnike pak imamo i pravo biti službeni po njima.

Jeda poljan u ime više njih.

IZ MEDULINA.

Mesarima se slaba piše!

Bilo je to sedmog aprila u večer. Već su Ližnjanci spavali umorni od tek minulog Uskrsa, mlade jančevine i «domaćega», kad sam se uputio kući preko Medulina u Premanturu. I Don Lira je već počeo da dremučka, umoran od brojenja limozine, — počeo je da se utijeljava u neki lep san. Sanjao: mekani krevet od samih mekih hiljadarka (mesto kukuruzne slame) oko njega pevaju neka slavulji u obliku šarenih hiljadarka, i sve šusti, peva, zvonji, (ko obitata uskrna limozina).

Po koji se je pas zaletio za monn, najjušivši da sam Premanturac. Premanturci su naime na slaboj nozi s Ližnjancima — no ja sam ovaj put imao dobre noge, zagrabio sam cestom brže i ravno, (u koliko sam bio sposoban da ravno idem. Meseć mi se je naime smešio, kao neka sjajna lepa bukaleta).

Već sam se približavao medulinskim pšima. Išao sam poľaganije i sve mislio, kako je pravredna taša na pse. Kad ih čujem neki šum, glasove, buku, Medulin ne spava. Medulin buči, Medulin je većeras Medulin. On ne bi niti bio pravi kad ne bi bućio. Čujem: Viva, Abasso, Eja, itd. Moje je srce postalo malo, a moje su se kose naježile nebu pod oblake. Sve si stihim: korajo Nane! A u meni rade odgovara: korajo da, ma ferce ni.

No — ijet: sam se nekako dovukao. Ne ću da Vam pišem koji su bili, što su sve vikali i kako su pitomo izgledali. To možete da zamislite. Čuo sam hrvatski: Bombe van, da prestrašimo Slavene. Onda prasak, bežanje i komešanje. Feralič, koji

im je sveto ugasio se je i nisam više ništa video.

Demonstracija! Da bude potpuna i savremena demonstracija mora se mnogo kajti: Abasso! i vikalo se je abasso ovaj abasso onaj. (Moje je srce bilo već dosti abasso, u samim gaćama).

Uzimali su si dični Medulinci jezik vičući one razne abasso. I već im je bilo goro hrapavo i izderano, kad su došli u ulicu, u kojoj imaju svoje kuće medulinski mesari. Pa dobri su to ljudi — ne bi ni muhu ubili.

I ne znam zašto, najedamput se zrakom zaori gromko i strašno: «Abasso Macelleria!» — Mesari su u svojim kućama probledili i zadržtali ko nevine i bezazlene ovčice. Nisu bili na čistom o čemu se radi. Šta su oni krivi? I nisu imali vremena da misle na to.

Ni ja nisam imao za to vremena. Tek danas, snalazim se malo. Došao je k meni prijatelj iz Medulina, pa mi kaže: Ti još ne znaš što je ono bilo mesarina? Onaj prvi, koji je vodio gangu, htio je zaključiti našta ekstru, što se kod nas ne čuje tako često, pa je zavikao: Abasso Massoneria!

Ko iz kora su mu odgovorili na to oni, koji su ga sledili misleći da tako treba: Abasso Macelleria!

Vraga oni znadu što je «massoneria»! Ja se sada smijem. Sve me smeh Skaklje u grlu, da mi botuni na košulji pucaju. Tražim po italijanskim novinama, da nadjem nešto o toj veličanstvenoj manifestaciji. Ništa ništa. Što je tome krivo?

IZ FREDUČKA KOD LABINJA.

Jedno i danas. - Ples u školi. - Učitelj kaz krčmar. - Što će biti iz naše mladeži.

Cijenjeni gospodine uredniče, Vrlo bi nam drago bilo, kad bismo mogli da Vam javimo stogod veseloga iz naših krajeva, ali nažalost povaliti se ne moramo nišim.

Čujte i sudite. U nedelju, 11. o. m. j. (na Mali Vazam), piredio je naš učitelj g. Guerra, zajedno sa g.djicama učiteljicama ples u školi. Našim se ljudima preporučilo, da posjete taj ples u što većem broju. I zaista — na našu sramotu — moglo se vidjeti, iz sv. mise, kako mnogi naši mladići i djevojke hrle u školu kao muhe na meć. Da ples bude što veseliji, došli su i svirači iz Labina, a učitelj prodavao je u školi vino i druga alkoholna pića.

Premda se u školi ne pristojie plesati i točiti alkoholna pića, mogli bismo ipak, obzirom na današnje prilike i to prešutjeti. No najžalosnije je to, što je i školskoj djeci, pa i onoj najmanjoj, bilo slobodan pristup u ples. To je upravo škandalozno. U pameti nam je, kako su naši bivši učitelji košnjavali onu djecu, za koju se doznalo, da su bila gojdena u plesu. Ali zato bilo je i napretka u školi. A sada? Kakav da bude napredak, kad učitelj pretvara školu — hram prosvjete — u plesoionicu i krčmu, a sam učitelj pretvara se u krčmaru, i još k tome nagovara djecu, da polaze plesove, i pušta ih da u njegovoj prisutnosti piju, puše i igraju! Šta će pak biti od tih madiša, kad odrastu, kad im se sada dopušta da rađe šta ih volja?

Preporučili bismo stoga najtoplije našim roditeljima, da malo bolje pripaze na svoju djecu i da ih drže što dalje od plesova i krčme, gdje se samo kvare. Moramo podvostrovenim marom uzastojati oko uzgoja naše djece, kad im ga škola ne pruža u dovoljnoj ili bolje reći u nikakvoj mjeri.

A vi mladići i djevojke, ako imate i malo soli u glavi, razumjet ćete, da nije ni najmanje bolje od vas, da pohađate onakve plesove, koji su samo na vašu štetu, duševnu i tjelesnu.

Širite „Istarsku Riječ“!

Rastaše se verenici, — Britka sablja zveči, — Osta neva pred ikonom: Bogu se moleći:

A da budu k'o njen vojno Taki Srbi svi! — A ja velim, nek je taša Svaka srpska kći!

M. STOJANOVIC:

Narodni običaji na Đurđev dan

Gjurjev danak — hajdučki sastanak! Poljane, koje su nedavno bile zastrte bijelinom pokrivenom od snijega kao mrtvačkim pokrovom, pokrila majka priroda zelenim ponjavcem cvjetnih livada. Gajevi i šumozastali, voćnjaci bistlaju u rječijom proljetnom uredsu. Ptice pjevačice opet pjevaju mile pjesme svoje u domaćim dubravama. Mirisni cvijetak gjurjiev cvjeta po medjama i širi svoj slatki miris po livadama i gajevima ispod grmlja i šikarja. Pčete zuje, živad se leže, teoci i gajnici trčkaju po pašnjacima, gjurjevsko blago sunače toplo grije. Uzduh je čist kao dječije oko, kad se zakriješ u nevinoj radosti pri igri mliloj. Povjatore tito i blago miješ cvijetnim brojama stabala. Kao kad ljubazna majka niše u naručju mlilo čedo, da ga uljuga u glatki sanak. Mirisne gjurjevske pljive rastu. Krt je zasijan, stanarica bere svakojaku travu za krave muza-

Franina i Jurina

s Kinezom i s Kastavcem va Šangaje. Kastavac: Kade j' on vaš Jurina?

Fr.: Šal je s Kinezom do porta, da još jedamput pozdravi onega Rusa, Hiju N. kolajevica, ki će se danas povratiti ve Vladivostok. Nego recite vi mane malo, kako ste pak vi ovamo prikampanili? I s kim?

Kastavac: Z Marijum Terezum. Fr.: S kakovum Marijum Terezum?

Kastavac: Z onum od gveri. Fr.: Z brodom od gveri?

Kastavac: Nego s čem? To je bilo leta ti: suce devetstotoga. Kineski Boksersi se bili ubili nemsega ambasadiura, i nato se j' celi svet zdignul, da pedese Kinu i Kinezi. Amerika je poslala soldati, Francska, Italija, Rusija, Ingleska, Nemačka i Austrija — svi su poslali ovamo soldati, da pomlate Kinu i Kinezi.

Fr.: I vas su poslali. Kastavac: Ja — i mane su poslali. Kada sam prišal ovamo, storiš sam jedan mali račun. I promišel sam: — Po čemu sam ja semo prišal? Da ubijem nekoliko Kinezi. A za ča? Za zato, ča su neki njihovi Bokseri ubili nemsega ambasadiura!

Fr.: Ja — ma Kinezi su bili ubili i neke misionarije, pa je trebato, da ih se i zato podese.

Kastavac: Pravo je, ma Franc Jožef je va ono vreme imel va Ljubljane Šusteršću — zaš ni njega poslal, da gre ubitaj Kinezi. Imel je on i drugih svojeh nemških klerikal va Beče i va Tirole. Zaš ni njih poslal da gređu oni ubitaj Kinezi? Zaš sam baš ja moral tamo poč, ki nisam nikada bil ni Nemac ni klerikal? Najpravo nam govore, da smo framesani, da ne poznamo ljubavi ni do Boga ni do bližnjega svojega, a sami nas pošliju ubitaj Kinezi, kako da Kinezi nisu naš skrvilji. I ja sam nato storiš' moj mali račun i rekal sam: — Kega je volja, da ubija Kinezi? — neka ih ubija — ja neću. Skrcal sam se, i ostal sam ovde va Šangaje.

Fr.: Ako je tako — vi ste vendar jedan mali izdajica.

Kastavac: Ako sam je izdajica, onputa ste vendar izdajice i svi vi, ki ste po Ratkesbrueh i po Feizbergeh vavek govorniki, da imate Lungespac, samo da vam ni poč na frontu. Kako i vi, tako sam i ja prej vas imel moj Lungespac i zostal sam tu va Šangaje, kade sam ga posega zlečil.

Fr.: A kako se nahajate tu?

Kastavac: Dosta dobro. Najhuje mi je bilo s početka, zaš nisam nijednega razumel. Sada mi je pesemnega dobro.

Fr.: Zmate dobro kineški?

Kastavac: Jako malo. Sve ča dalje — manje.

Fr.: Kako to?

Kastavac: A lepo! Spčetka sam se mučil, ma kada sam videl, da ću prej umrel, nego naučit od njihov zajik, počel sam ja malo po malo Kineški učil hrvatski.

Fr.: A su se nekoliko navadili?

PODLISTAK

Zmaj Jovan Jovanović:

Đurđev dan

Isprosio momak nevu, — Oh vilinski san, — Svatove će svatovati Baš na Gjurgjev dan.

U sobici mlade neve Ikona je stara, Kako Gjorgje, mučeniče, Aždaju obara.

Crna j' stara ikonica, Crn je na njoj Gjorgje, A kroz avet još nikako Da probije gvozdje.

Taka slika mučenika Srbu mnogo vred — U nju često mlada neva, Često momak gleda.

Sveto čelo mučenika Svete misli krase, K'o da veli: Blago onom, Ko patnike spasel.

Osvanuo Gjurgjev danak Kao da se sniva, Stoje svati kao soko Do sokola siva.

Njih mi gleda jarko sunce I visina plava, Okičeni, oružani, — Srdadžija prava.

Primiše se siromak nevi, — Aoj, Bože blagi! — Ona desnu ruku diže: Stani malo, dragi!

«Ne mogu ti ljuba biti, — Aždaja je živa, A sve čujem, k'o da neko Robove okiva».

Osmegnu se mladoženja: «Dobro, moje velje, Nisu ovo tvoji svatit! Rano j' za veselje!

«Ne mogu ti vojno biti, — Aždaja je živa — Dok je krvi, nek se srpska Suzu ne proliva!

Verenik ti vešo ide, Da ti bere cveće, Bez najlepšeg, bez slobode, Bratili se ne će.

«Mi idemo na poljanu, Gde se platu venci, Na koje će počekati Svi srpski mladenci».

Kastavac: Nego ča? Ne mislite pak vi, da su Kinezi toliki tovarni imaju oni kulturu, ka je starija od vseh vaših tako pre- narodi ki imaju jako staru kulturu, uče zajiki, kako niš. Njim je to kako igra.

Fr.: A koliko Kinezi već govore naš zajiki?

Kastavac: Onoliko, koliko j' manje, to bolje. Ča imate više poznateh, to imate i više intrigi.

Fr.: Tu imate i vi pravo. Nego recite vi malo mane, je l' istina ono, ča se govori, da se vaši Kinezi spravljaju, proti nam?

Kastavac: Proti kemu?

Fr.: Proti svem nam, ki smo va Europe.

Kastavac: I to se more dogoditi, ako ne budete pametnej. Mi ki vas z duga gledamo, moremo reč, da još niste nikada bili tako nemi i nori, kako ste sada.

Fr.: Kif?

Kastavac: Svi vi skupa. Ča je jedanput bila kuga sada je politika. Čovek se mo- re z obemi rukama križat, kad čita, ča se va onaj vašoj nesrečnoj Europe do- gaj. Je istina, da su tako već i neki po- peči počeli bit' jorjalisti?

Fr.: Ima ih već uenasthno, ki su se i va to hitili.

Kastavac: E — to je zlo, velo zlo. Ja se spamećujem, kako su već naši stari pi- vali:

Joh će biti členu, ki bude dočekal, Kada budu popi jorjalisti, I suci golobraci, I kada kokoš po podne jaje znese, puti i kuti te se raskopati, Joh će biti členu ki to dočekal — To smo ti mi, brate, već sada....

I zato se ni najmanje ne čudite, ako se jedan dan na vas skompiri tristo milijun Kinezi, ki te bit morda još i koliko huji od onega divega Atli, kega su već naši stari zvali: Bič Božji!

Fr.: Neka nas Bog od tega očuva i sveti križi! A viš — Jurina gre. Nekako vr- hodi. Na nose mu poznam, da je neč no- vega čul.

Jur.: Ste čuli najnovjeju?

Fr.: Sam ja rekali!

Kastavac: Ala, govoriš!

Jur.: Prišal je glas, da je nekakova ba- bina pucala na ministra Mussolina.

Kastavac: Pak ča?

Jur.: Za sreću, halota je šla samo malo skroz nosa, tako da se ministru — mo- re se reč — niš dogodilo.

Kastavac: No, pak da ni nema cela ta vaša Europa! Misle ljudi, da ako ubiju čove- ka, da te valje ubiti i njegovo delo! Tru- basti svet! Ne znaju oni, da nima ni kolca ni puške ni bombi ni granati, ka bi mogla ubit ono, ča je va jednem na- rode ovega sveta. Vreme je danas tako- va, da moreš udrit i pastira, ma stado- ne ča za svem tem vrag zet. Jurino!

Jur.: Ča zapovedate?

Kastavac: Ja bim otel, da se mi dva pri- pravimo na jednu utaknicu na boča.

Jur.: A za ča? Za janjca?

Kastavac: To čemo pokle odlučit.

Jur.: Mane j' pravo! Odlučite zajedno i dan, pak da vidimo, ki će od nas dvch bit kampijun.

IZ SVETVIČENSTINE.

Lijepo vrijeme i poljski rad. - Gospodar- ska predavanja. - «Attenti al treno!» - Škol- ska posla. - Poruka g. Don Pavicu. - Mi i misionar. - Velika lopovština.

Ove godine imali smo dosta lijepih, ali i dosta mizilnih dana. Mjeseca februara smo imali sva sila kiša, tako da nismo mo- gli ništa raditi u polju. No kasnije je do- lo lijepo vrijeme, što nas je vanredno obradovalo. Marčeno i aprisko vrijeme nam je omogućilo, da smo već dovršili sve poljske proljetne sadnje.

Skoro svake godine dolaze u Sv. Vičenat talijanski gospodarski stručnjaci, da nam daju predavanja o gospodarstvu. Nama je to drago, da italijanski gospodarski stručnjaci dolaze amo držati gospodarska predavanja, samo nam je žao, što ta pre- davanja drže u jeziku, koji mi ne razumi-

jemo. Ako im je zbilja stalo do toga, da opimo pouku iz njihovih predavanja, onda neka nam gospoda predavaju u sp- sko-hrvatskom jeziku.

Prošlog mjeseca bile su ukinute sve pregrade («rampe») na željezničkoj stra- žarnici broj 63. Mjesto tih pregrada po- stavljen su natpisi: «Attenti al treno!» To nije dosta. Ovdje prolaze preko že- ljezničkih tračnica sami Slaveni, koji ne poznaju italijanskog jezika, pa bi bilo po- trebno, da se uz italijanski natpis metne i srpsko-hrvatski. Inače ne će biti nikada isključena nesreća.

Sada imamo u Sv. Vičentu 9 učiteljskih sila. Školska obuka vrši se kao i drugde — u isključivo italijanskom jeziku. Rezul- tat obuke nije baš najbolji. Prijeti nam posvemašnji analfabetizam.

Sa ovdješnjim župnikom još uvijek nismo zadovoljni, iako se svojski zauzim- je za njega Don Pavic. Zustovih je pravi italijanizator naše crkve i takav će ostati, jer mu je precija politika od vjere. Zbog toga bismo preporučili Don Pavicu, da ga ne zagovara i da se ne miješa u naše po- slove. On će učiniti mnogo bolje, ako mete- ispred svojih vratiju, jer nama ne treba prikazivati rog za svičuju.

Pred nekoliko sedmica imali smo ovdje jednog misionara. S njime smo bili zavol- ni. Držao je propovjedi i molitve u naš- em jeziku.

Još nešto! Nedavno su nepoznati zlik- ovci posjekli 1700 trsa vinore loze na- šem čovjeku, g. Grgi Peršicu. Nesretni Peršić trije ogromnu štetu, a da nepoznati lopovi nemaju od toga nikakve koristi. Ljudi, gdje vam sreć? Opametite se jed- nom i nemojte činiti drugima, što ne že- lite da vama netko čini!

IZ BRESTA.

Školska posla. - Bijeda i nevolje. - Loši putevi. - Naše djevojke i «Vež».

Naša škola ne pokazuje nikakvog nap- rečka. Tomu je mnogo kriva i učiteljeva nemarnost. On obično u školi spava, jer valjda ide kasno spavati. Djeca se samo igraju. Dužnost bi bila nadležnih faktora, da malo provire u našu školu.

Bijeda je ovdje velika. Zivimo vrlo ku- kavno. Muče nas porezi i druge nevolje. Putevi su ovdje ispod svake kritike. Nitko ih ne popravlja, a niti se skrbi za to. To je prava sramota. Ako ova nemarnost potraje dalje, onda ćemo u kratko vrijeme ostati saobraćajno otrezani od cijelog sv- jeta.

Ovdje su sve djevojke sa neobičnom ra- došću primile ženski list «Vež». Rijetke su one, koje ga ne čitaju. Kad ga jedna pro- čita, ustupi ga drugoj. No najinteresant- nije je to, da se za «Vež» zanimaju i sta- rije ženske.

Toliko za danas, a druom zgodom više. Jedan za sve.

Politički pregled

ENGLJSKA

Pred velikim štrajkom rudara. — Oko li- kvidacije liberalne stranke

Sa 1. maja svršava dosadašnji ugovor između rudara i vlasnika, kao i pripo- moć, što ju je engleska vlada davala vlas- nicima, da uzomgu provizorno podržavati uspješnu konkurencu engleskog ugljena na svjetskim tržištima. Za Englesku radi se o jednom od najvažnijih ekonomskih pitanja, pa je shvatljivo što mu čitava javnost podaje veliku važnost i što sa- zjednani prati razvoj novih pregovora.

Rudari stoje na intransigentnom stan- ovništu, da ne može biti govora ni o sma- njenju plaća ni o produženju dnevnog rada, dok vlasnici sa brojkama dokazuju da uz takove uvjete prijete propast ugljen- skoj industriji. Rudari bacaju na tapet i pitanje o nacionalizaciji te industrije i o njezinom tehničkom usavršenju, što bi moglo da joj popravi položaj, ali to je uz-

sadašnje prilike nemoguće provesti, a u tom slučaju zahtjevalo bi prilično dugo vrijeme.

Predviđa se, da pregovori ne će doni- jeti uspjeha te rudari drže da je neizbježiv štrajk, na koji se oni već pripremaju. Nji- hov savez stavi se u doticaj sa savezima američkih i njemačkih rudara, da se za vrijeme štrajka zaprijeti svaki uvoz ugljena u Englesku iz tih zemalja. Ako do ovoga dodje, Engleska bi se 1. maja našla od jednom bez gasa, elektricitete i željez- nica, što bi značilo paralizu i propast čita- vog ekonomskog života. Pošto je vjero- jatno, da bi ovakove prilike dovele do op- čeg štrajka, došlo bi na dnevni red pitanje ishrane u Engleskoj.

Lord Jack Ellicoe, glasoviti admiral iz bitke kod Jutlanda, držao je veliki govor, u kojem je označio položaj zemlje kao veoma težak i naglasio da se London mo- že u malo dana izgledniti. Ali sa gledišta međunarodnog položaja se po njemu ukazu- je ozbiljan, jer elimiravši za neko vri- jeme engleski ugljen sa svjetskih tržišta, njegovo bi mjesto zauzeo francuski, njem- ački i američanski ugljen, što bi kasnije bilo nemoguće popraviti.

Uporedo sa pitanjem ugljenske krize, engleska javnost bavi se uporno da od- ređenjem položaja triju velikih političkih partija. Ogrumna većina Engleza još uvijek vjeruje velikoj razdobi zemlje na samo dvije velike partije, te pošto liberalna stranka gubi dominancu na snazi i važnos- ti, vodi se u javnosti, a najviše u samoj liberalnoj partiji, polemika o njezinoj li- kvidaciji. Sadašnja liberalna partija podi- jeljena je u više grupa, od kojih se ljevica pod vodstvom Lloyd Georgea sve više približava laburističkoj stranci, dok se desni- ca pretapa po malo u konzervativnu stranku. Radi se sada o tomu, da li se taj proces uskorio te doveo ponovo do dvije velike stranke, koje bi se borile i izmjenji- vale na vlasti: na konzervativnu i laburi- stičku (radničku).

ČEHOSLOVAČKA I POLJSKA

Prijateljsvo između jedne i druge slavenske države

U utorak, dne 13. aprila u podne pri- spjeje je u Prag poljski ministar predsjed- nika i ministar inostranih djela graf Al. Skrzynski. Poljski premijer je dočekan vrlo srdačno od cjelokupne čehoslovačke javnosti, i to raspoloženje došlo je do vidnog izraza u cijeloj čehoslovačkoj štampi.

U političkoj javnosti postoji jednomišlje- no uvjerenje, da posjeta poljskog ministra predsjednika i njegov boravak u glavnom gradu Čehoslovačke ima veliki značaj za razvoj prijateljskih veza između objiju država. Radi se stvarno o prvot posjeti šefa poljske vlade na praškom Hradu po- slije izgradnje samostalnosti objiju drža- va. Na da je posjeta poljskog ministra predsjednika neka vrsta učtivog odgovora na prošlogodišnju posjetu čehoslovačkog ministra inostranih djela dr. Beneša u Varšavi, ipek je ona mnogo dalekosežnija. To je ustalom dobio spoljni izraz i time, što je poljski ministar predsjednik bio lično prisutan izmjeni ratifikacionih listi- na nekoliko ugovora, koji su bili zaklju- čeni između Čehoslovačke i Poljske. Ras- položenje, govori i izjave prilikom borav- ka poljskog ministra predsjednika tako- djer dobro pokazuju u koliko se izmijenio na bolje odnos između Poljske i Čehoslo- vaeke u toku posljednjih godina. Pr- vih posljednjih godina vladala je između objiju država izvjesna ner- voza, ali se sada opće konstatuje, da je poljsko-čehoslovačko zbliženje i sistemat- ska prijateljska saradnja na političkom i kulturnom polju životno pitanje objiju država.

Računa se, da će se u najskorije vrijeme pridružiti ovoj prijateljskoj suradnji iz- medju Čehoslovačke i Poljske i sama Ru- sija.

JUGOSLAVIJA

Rekonstrukcija jugoslovenske vlade

Prošte sedmice doslo je opet do krize jugoslovenske vlade. No ovaj put je kriza vrlo malo trajala. Za par sata bila je iz- vršena demisija i obrazovana nova vlada. U toj novoj vladi se nalaze skoro svi pri- jašniji ministri osim gg. Stjepana Radica, Pavle Ilić i ča dr. Frajca. Njihova mje- sta su ostala nepopunjena. Ta mješta sta- jat će na raspolaganju onoj stranci, koja se izjavi za kolaboraciju sa današnjom vladom.

Pregovori za mir u Maroku.

Do nekoliko dana imaju otpoeti u Ou- djidi službeni pregovori sa Abd-El-Krimom za klopjenje trajnog mira. U tu svrhu drži se ovih dana u Madridu konferencija fran- cuskih delegata sa članovima španjolske vlade, da se utvrde uvjeti koji će se po- staviti rifanskim vojdi. Po polustalbenim vijestima uvjeti će biti teški, jer će se za- tražiti od Abd-El-Krima, da priznade vrhovnu vlast marokanskog sultana, za- tim razoružanje njegovih plemena i uve- denje jake francusko-španjolske vojničke policije, koje će držati u svojim rukama glavne strateške točke Rifra. Pod tim uvjetima Rifru će biti dana široka admi- nistrativna i ekonomska autonomija.

Službeni francuski komunikat o naravi pregovora kaže: «Ne radi se o tomu da sklopi bilokakav mir, već takav koji će dati tačno određene i potpune garan- cije protiv mogućnosti novog rifanskog ustanka. Pregovori ne će prekinuti pri- prime za ofenzivu, koja će biti poduzeta netom Abd-El-Krim odbije francusko- španjolske uvjete.»

Po ovom bi izgledalo, da je Abd-El-Krim faktično pri kraju svoje moći, te da mu jedini izlazak preostaje u povoljnom mi- ru, ali uvjeti saveznika ipak su tako teški da postoji velika vjerojatnost, da se on ne će usuditi da ih prihvati.

Domaće novosti

† Zvonimir Pužar.

Pišu nam iz Zagreba, da je tamo pred nekoliko dana preminuo naglom smrću od klenuti srca g. Zvonimir Pužar, taj- nik «Narodne Zaštite» i oblasni sekre- tar socijalne skrbi.

Već prvih godina rata, kad je osno- van oblasni odbor za zaštitu porodica mobilizovanih i u ratu poginulih voj- nika pokojni je Pužar stupio u taj od- bor kao tajnik i od tada se sasvim po- svetio socijalno-karitativnom radu. Kao takav nedavno je odlikovan za svoj rad ordenom sv. Save. U tim karitativnim institucijama bio je desna ruka našeg prijatelja, g. prof. dra. Josipa Šilovića.

Inače je pokojni Pužar bio veliki pri- jatelj Istrana. Za vrijeme rata, kad je u Istri nastao veliki glad, on je mnogo doprineo tome, da su se naša istarska djeca razvrstavala po Hrvatskoj, e da ne poginu od gladi.

Neka mu je vječna uspomena medju nama!

† Vladimír Krišković.

Piše nam prijatelj iz Rijeke: — Na- kon sedmogodišnjeg «blagog i zasluže- nog» odmaranja riječke Čitaonice i nje- zinog odbora, kad se napokon ored dva mjeseca održavala glavna skupština za obnovu iste, spomenuo je predsjed- nik niz članova, koji su tekom ovih go- dina umrli. Mnogi su nas ostavili i pre- selili se u vječnost baš u vrijeme kad su bili najpotrebniji za naš narod. Je- dan je za drugim nestao, ugasio se... kao zvijezde na nebeskim stolu pri svi- tanju-zore i dolasku bijeloga dana.

ali ta je kimala glavom i hladno reče: — Sestro moja, zašto si ti slagala? Usta Esterina zadržaste i ona sa suz- nim očima reče: — Ja znam, da je to bila laž i da je to lagrijeh, ali ipak nisam mogla, a da ne la- žem, samo da ju umirim.

— Sutru u jutro ti ostani kod Jelene, a ja ću poći k Margareti i kazat ću joj istinu.

Estera nato skoči k sestri moljeći ju, da poštedi bolesnicu; no ta Ana se ne dade umoliti.

Sutradan u jutro se Ana pripravila, ko- liko se mogla, da kaže materi strašnu vi- lio jest, i krenu smjelo k bolesnici u sobu.

Kada je odlazila od nje, Estera je staja- la za vratima bljeda i drhčujući.

Kako je primila vijest o bolesti Jele- ninjoj? — zapita je šapćući.

Oči su u Ana bile vlažne od suza.

Neka mi Bog oprosti! — odvratit' ona; — ja sam joj kazala, da joj je kći zdrava.

Estera ju čvrsto zagrlit, i obje stariče proplokaše. Poslije toga su se pomirilo sestre sa neizbježnim zlom, pak su svako jutro opetovale istu laž, a večerom su se molile Bogu, kajajući se za grijeh; no dru- molle Bogu, kajajući se za grijeh, a me- gno su jutro opele sve gore i gore, a me- gno su stariče govorile materi njezi- djutim su vesela i zdrava, te u potanko- noj, da je vesela i zdrava, te u duši opisivale njezin zdravi pogled, a u duši su stradale, kada ih je bolesnica gleda-

misli i živi u misli, da ću ju skoro vi- djeti.

Sestre su je muške slušale, te roneći suze odoše u Jeleninu sobu, koja nije pre- stala buncati, nego je, ne poznajući niko- ga oko sebe, dan i noć dozivala mater svoju. Bijedne su joj stariče mjenjale obloge, davale joj piti i šapćale joj riječi ljubavi i utjehe, blagodareći Bogu, što je nesretna mati sretna — ne sluteci istine.

VI.

Jelena je gasla dan na dan, a tetke su kao i prije podjednako govorile Margare- ti, da joj je kći zdrava, vesela i bezbrižna, a sirota mati na umoru s polphemom je hvatala svaku riječ njihovu i blagosliv- ljala ih za dobrotu njihovu. I one su svaki dan krivotvorile pismo Jelenino, a srce ih je boljelo, videći radost nesretne matere. Djevojka je s početka nepomično ležala; zatim su joj ruke stale nešto tražiti, a konac bijaše već bito.

Estera ju objumi i poviče: — Dijete moje! radosti moja! — te ju priviue na grud' svoje. Radosti posmeh rasvijetli lihe umbrućoj, jer je mislila, da joj je mati, te usnu mirno vječnim snom na njezinim rukama, šapćući nesto: — O, mama! ja sam znala, da ćeš ti doći; zato sada mirno umirem.

Dva sata poslije toga na obično pitanje matere, da li joj je kći zdrava, odgovoriše tetke: — Ona je zdrava.

Prošlo jošte nekoliko medjelja, i stariče su se odlučile na novu varku. Ustrpljivo su i ozbiljno izučavale pismo Jelenino, te im je napokon poslije uzaludnih poku- šaja pošlo za rukom, da pišu djevojčinih pismom. Ana napíše nežno pisamce, u kojem kći materi svojoj kaže mnogo mi- lih riječi želeći ju, da što prije ozdravi i da bi se što prije vidjela. Bolesnica nije ni slutila varke i dugo nije mogla piti- iz ruke mlo joj pismo, čitajući ga svakih pet minuta i pitajući za svakoake sit- nice, koje su ustrajno izmišljavale bijed- ne stariče tetke. Mati im uo to svašta na- lagala, da kažu kćeri, jer da samo na nju

MARK TWAIN:

U raj ili u pakao?

(Nastavak)

IV.

Dvannest dana kasnije mati i kći bile su obje na umoru, da bi ozdravile, nije bilo gotovo nikakve nade. Objie su stariče objeljtjele i omršavile, no vjerno su dvoje bolesnice.

Kada je Margaret doznala, da ima ti- se, prva joj misao bijaše, nije li se od nje razvila i kći joj Jelena. No Estera ju kći svoje mirne duše uvjeravala, da joj je kći zdrava. Stariče nisu vjerovalje riječima bogtorovim, da je i Jelena bolesna. Ali drugi se dan na večer vidjelo, da ona ima pravo, jer je djevojka zaista oboljela od tuse.

Jutro bijaše prvo materino pitanje: — Ona je zdrava.

Bolesna se mati nato odmah umiri i nije znala, kako bi se nahvalila sestri na to riječi.

Estera to sve ispriповjedi sestri Ani,

misli i živi u misli, da ću ju skoro vi- djeti.

Sestre su je muške slušale, te roneći suze odoše u Jeleninu sobu, koja nije pre- stala buncati, nego je, ne poznajući niko- ga oko sebe, dan i noć dozivala mater svoju. Bijedne su joj stariče mjenjale obloge, davale joj piti i šapćale joj riječi ljubavi i utjehe, blagodareći Bogu, što je nesretna mati sretna — ne sluteci istine.

VI.

Jelena je gasla dan na dan, a tetke su kao i prije podjednako govorile Margare- ti, da joj je kći zdrava, vesela i bezbrižna, a sirota mati na umoru s polphemom je hvatala svaku riječ njihovu i blagosliv- ljala ih za dobrotu njihovu. I one su svaki dan krivotvorile pismo Jelenino, a srce ih je boljelo, videći radost nesretne matere. Djevojka je s početka nepomično ležala; zatim su joj ruke stale nešto tražiti, a konac bijaše već bito.

Estera ju objumi i poviče: — Dijete moje! radosti moja! — te ju priviue na grud' svoje. Radosti posmeh rasvijetli lihe umbrućoj, jer je mislila, da joj je mati, te usnu mirno vječnim snom na njezinim rukama, šapćući nesto: — O, mama! ja sam znala, da ćeš ti doći; zato sada mirno umirem.

Dva sata poslije toga na obično pitanje matere, da li joj je kći zdrava, odgovoriše tetke: — Ona je zdrava.

I ovih smo dana zakopali jednoga: dr. Vladimira Kriškovića, zubara.
Dr. Vladimir Krišković rodio se u Senju god. 1860. od ugledne senjske porodice i nakon dovršenih svojih medicinskih nauka, naseleo se na Rijeci, gdje je ostao do svoje smrti. I kao liječnik po svojem odličnom stručnom znanju i kao čovjek, naše gore list, bio je općenito cijenjen i poštivan u svim krugovima ne samo na Rijeci, već i u okolici i po čitavom našem Pirmorju. — Prije rata je učestvovao živo u nacionalnom radu naših krugova na Rijeci i isticao se nad sve svojim patriotizmom i učestvovao je u svim akcijama, koje su polazile iz kruga naše riječke Čitaonice. Podlegao je teškoj bolesti ostavivši u srcima svih, koji su ga poznali, duboku sućut.
Mir pepelu njegovu!

Spomenik palim činovnicima u Prestraneuku.

Pišu nam iz Postojne: — Kako ste već javili, nedavno se je izvršilo na željezničkoj stanici u Prestraneuku grozni zločin. Nekoji su zločinci provalili u kolodvorsku zgradu, pokrali kasu i ubili dva činovnika. Trščanski prefekt, gosp. Gasti, preuzeo je sam istragu i ustanovio, da se radi o običnom banditskom činu. Izrazio je pri tom i želju, da se činovnicima, palim u vršenju svoje dužnosti, podigne jedan spomenik. Pošto su se svejedno širili glasovi, da cijeli događaj ima političko zaledje, odlučili su mjerodavni faktori u Postojni i to župnik-dekan Franc Krhne, bivši nar. poslanik Josip Lavrenčić i nar. poslanik dr. Josip Wilfan, da se činom dokaže, da narod ne odobrava nego osudjuje onaj banditski napadaj i da nema ništa zajedničkoga s onim zločinom, pa su izdali poziv, što ga ovdje donasamo. Taj poziv glasi:

Kod sprovala željezničkog činovnika Uga del Fiume i financijalnog stražara Domenica Tempesta, žrtava banditskog napadaja u Prestraneuku, g. prefekt trščanske pokrajine izrazio je želju, da se ubivenim postavi spomenik i da se također među našim narodom sabiraju doprinosi u tu svrhu.
Misao g. prefekta ne treba, nikakvih preporučujućih riječi, nego samo čina, da se plemenita ideja i ostvari. Već se sakupljaju doprinosi i pripravlja potrebno, da se na dostojan način ovjekovječi uspomena palih mladića.

Pozivljemo sunarodnjake u postojnskom okružju, kaošto i po cijeloj Julskoj Krajinji, da po svojim silama doprinuaju u napomenutoj svrhu. Tako će biti spomenik nijemi dokaz mišljenja našega naroda, njegove blage čovječnosti, discipline i želje, da u ovoj zemlji zavladaju mir i red te da se pod zaštitom zakona sve više podiže moralno i materijalno blagostanje.

Doprinosi, koji se sakupe u tu svrhu, neka se šalju župnom uredu u Postojni, U Postojni, dne 16. aprila 1926.
Franc Krhne, dekan; Josip Lavrenčić, bivši nar. poslanik; dr. Josip Wilfan, nar. poslanik.

Savez posjednika općinskih užitaka.

Pretpoše nedjelje ustanovio se je u Trstu savez posjednika općinskih užitaka («Zveza upravičenih posesnikova»). Iz naših članaka o općinskim užicima naši će čitatelji razumjeti, koju zadaću imade to društvo. U kratko rečeno: «Zveza upravičenih posesnikova» ima nakanu da nesebično pomaže našem narodu u svim stvarima, koje se odnose na takozvane općinske užitke. Velika važnost povoljnog rješavanja pitanja o općinskim užicima zahtjeva, da se zajednički poduzme potrebite i zgodne korake, e da naši ljudi ne budu oštećeni novim zakonom. Zajedničkim nastupom može se nešto postići, a samostalnim teško da što učinimo. Imade i drugih razloga, zašto se je ustanovila Zveza. Da spomenemo samo to, da mnogi bezdušnici misle da im je sada nadošao zgodan moment, da zasluže lijepog novca kod prijava prava na zajedničke užitke.

6. junija ov. god. ističe rok za ulaganje prijava glede priznanja i uređenja prava općinskih užitaka. Premda je još malo vremena, nemojte izgubiti glavu i ne dajte masne pare samozavancima već se lijepo organizirajte i pripravite potrebite dokumente za prijavu. Pretresite kod kuće stare skrinje, moćete ćete naći kakvi dokumenti, iz koga će biti razvidno, da su ono zemljište, kojim se vi sada služite, kupili nekada vaši pretci, premda je sada uknjižena općina ili podopćina.

Članom Zveze su:
a) društva posjednika općinskih užitaka; b) druga društva i organizacije,

koje imadu istu svrhu kao i Zveza.

Da bude postupanje jednoliko pozivlju se svi, koji imadu pravo na općinske užitke, da preko svojih organizacija pristupe Zvezi.

U onim mjestima gdje je već društvo ili zadruga posjednika općinskih užitaka, nek pošaljju Zvezi ovakovu prijavu:

Općina Selo
Pošta Dne

Prijava

Potpisani izjavljujemo u imenu zadruge posjednika općinskih užitaka, da pristupamo «Zvezi društve upravičenih posesnikova u Julskoj Krajinji.»

Za zadrugu posjednika opć. užitaka
Načelnik: Tajnik:

U onim krajevima, gdje još ne postoje društva posjednika općinskih užitaka, moraju se organizirati u društvo, koje zatim stupi Zvezi kao član. Za osnivanje društva nije potrebno ništa drugo nego da se sakupe posjednici općinskih užitaka i da izraze želju da se udruže u društvo, koje ima svrhu da štiti ona prava, koja članovi imadu na zajedničkom zemljištu. Pravila ne treba nikakvih i bilo bi teško razaslati jednolika pravila, jer u svakom selu u pogledu zajedničkog zemljišta vlada poseban običaj. Društvo neka dakle posluje kaošto je bio običaj i dosada u selu samošto su posjednici organizirani u društvu. Izabrali su si svog načelnika i tajnika, koji će te posjednike reprezentirati i skrbiti se za opće koristi svih članova. Prijava za «Zvezu upravičenih posesnikova» nek oni ovako učine:

Općina Selo
Pošta Dne

Prijava

Podpisani posjednici općinskih užitaka iz sela se na temelju dosadašnjih navada i običaja udružujemo u društvo za očuvanje i zastupanje svojih prava na zajedničko zemljište, pristupamo ovim društvom «Zvezi društve upravičenih posesnikova u Julskoj Krajinji» i imenujemo gosp. za načelnika i gosp. za tajnika, koji imadu u Zvezi da zastupaju društvo.

Ovu izjavu nek potpišu svi posjednici općinskih užitaka i nek je pošaljju Zvezi.

Uzorak prijava, koje treba predložiti oblastima, bit će tiskan u «Istarskoj Rijeci» i bit će tako jednostavan, da će ga moći svatko ispuniti.

Za sve informacije treba se obratiti na društvenog tajnika gosp. dr. Jožu Dekleva, Trst, via Carducci 8, II. kat.

Omladinska društva «Balilla».

Inicijativom sadašnje italijanske vlade imadu se širom cijele Italije ustanoviti omladinska društva pod imenom «Balilla». Školski pomladak bit će također pritegnut u ta društva. Svrha tih društava bit će ta, da se odgoji mladež u nacionalnom, tjelesnom i vojničkom smjeru. Radi toga će ta društva gojiti uz tjelovježbu vojničke tendencije također poku i odgoj u strogo nacionalnom duhu prema kriteriju sadašnjeg političko-društvenog kursa.

A što zapravo znači riječ «Balilla»? Balilla je prezime nekog italijanskog dječaka, koji je zbog svojega junačkog otpora i duhoke, nacionalne svijesti ušao u italijansku povjest. Taj dječak pokazao je svoje junaštvo i svoju nacionalnu svijest prigodom austrijsko-njemačke invazije u sjevernoj Italiji. Bilo je to godine 1746. Te godine su austrijski vojnici vozili u neko italo. selo jedan teški top, pod kojim se je na jednom mjestu srušila cesta. Pošto sami vojnici nisu mogli izvaditi voz iz blata, pozali su cijelo selo u pomoć. No italijanski seljaci nisu htjeli da se pokore svojim tlačiteljima. To je uvelike uznemirilo njemačke vojnike. Uzeši su batine i njima stali tući seljake, e da ih time prisile na pokornost. Taj postupak je silno ogorčio narod, a naročito dječaka Balilla. U mladom je dječaku najedamput uzavrela krv, pa je uzeo kamen i bacio ga na jednog vojnika, kričući: «Udarimo na tudnjaka!» I zaista — za mladim Balillom povelu su se svi seljaci, tako da je na vojništvo padalo kamenje kao tuča. Posljedica toga bila je, da se je vojništvo moralo povući iz onoga sela, a da se više nije ni vratilo. Evo, tako je taj neznatni dečko ušao u povjest junačke borbe italijanskog naroda protiv morskog tudjinskog tlačitelja i njegove soldateske.

Italijanska vlada hoće da odgoji današnji pomladak u duhu tog divnog mladog junaka. Radi toga će se i osnivati po cijeloj državi omladinska društva pod imenom «Balilla».

Zahvala.

Primamo: — U velikoj nesreći, koja nas je zadesila, bila nam je pružena od milosrdnih ljudi pripomoć i živežom i novcem i radom za zidanje i pokrivanje naše kuće. Do smrti ćemo se sjećati tih naših dobrotvora, kojima ovime izrazujemo našu najdublju zahvalu. Hvala darovateljima iz Rovinja iz Slavenima od rovnijske okolice, Rovnijskog Sela, iz Sošići, Soriči Matohanci, Golaza, Kontrade, Kanfanara, Mariči, Buriči, onima iz preko Drage: iz Selina, Krunčića, Gradine i Morasi, a napose onima, koji su nam svojim radom pomogli.

Ugodno nas je iznenadio i lijepi dar, koji su nam poslali naši ljudi iz Amerike. U Chicagu je gosp. Martin Jekić, Danae, sakupio 31 dolar. Darovali su: po 5 dolara: Mate Brkež, John Poropat Serulić; po 2 dolara: Martin Jekić, Ivan Umac, Roko Arjavac, Jos. Pelozo, Šime Buhnič; po 1 dolar: Josip Pelozo Jureta, Anton Cuculić, Grgo Sarulić, Šime Pelozo Tonče, Ivan Vodopija, Vodiće, Josip Kosić, Grgo Ribarić, Vodičan, Toni Ribarić, Josip Poropat, Josip Miklavčić i Rudolf Poropat.

U Seattle zabrao je gosp. Mate Poropat Hreljin iznos od dolara 38½. Darovali su: po 5 dolara: Mate Poropat Hreljin, Ivan Poropat Hreljin, Anton Poropat Jurica, Grgo Poropat Matetov, Dinko Funderle Slumac; po 2 dolara: Anton Poropat Vodičan, Anton Ribarić, Martin Poropat Bošijeta, Poropat Anton Skutar; po 1 dolar: Ivan Pelozo Muncac, Ivan Milić, Miko Zatković, Ivan Jurišević, Jelovičan, Ante Funderle Slumac, Lui Okideran, Ivan Stanec Malomunac; po 50 centima Stanly Sopenis Rus. Ukupno u Chicagu i Seattle 69 dolara i 50 cent., što čini u lirama 1850.

Ponovno se najsrdanije zahvaljujemo svim darovateljima. Nek primu ovu našu hvala, a Bog nek im naplati! U Rovnijskom Selu, 20. aprila 1926.
Obitelj Braković Mate.

Svega po malo

Samonijstvo japanskih djevojaka zbog praznovjerja.

Zbog praznovjernosti, koja je poznata pod imenom «Hinuma», počimlo je samonijstvo tri stotine japanskih djevojaka. «Hinuma» se pojavljuje redovito iz svake vadeset e prve godine i legenda o tome kaže, da će žene, koje su rodjene u toj godini, biti uzrokom smrti svojih muževa. Posljednji «Hinuma» bio je godine 1905. i djevojke, koje su rodjene u toj godini, nisu mogle da sada nadju muž. Mnoge djevojke, koje su bile već zaručene, nisu se mogle udati, jer njihovi praznovjerni zaručnici, čim su saznali da su rodjene u toj godini, prekinuli su sa njima svaku vezu. Zbog toga je oko 300 djevojaka počimlo samonijstvo, jer su shvatile, da im u Japanu ne će moći poći za rukom da nadju sebi muž, koji ne bi vjerovao u staru legendu. Riječ «Hinuma» znači oznak ženja; i stara legenda priča, da je pred više stoljeća jedna lijepa i vatrena kobita ubila koptima svakog pastuha, koga su joj doveli. Sada se ženska liga u Japanu služi tom legendom, da dokaže slabouću muškarčevog mozga, a japanska štampa također podupire to nastojanje, jer želi da se već jednom posvema izbrišu tragovi srednjeg vijeka u jednoj naciji, koja je inače na visokom kulturnom stepenu. Medjutim, prije nego što je ovim» pošlo za rukom da dokaže neistinitost stare legende, mnoge su i mnoge žene oduzele sebi svoj mladi život iz očajja što ih nijedan japanski mladić ne će da uzme.

Književnost i umjetnost

Jedna knjiga o hrvatskoj kulturi Istre. Dotiskana je knjiga pod naslovom «Crte iz hrvatske književne kulture Istre. Što ju je napisao naš bivši istarski narodni poslanik g. prof. Vjekoslav Spinčić. U toj je knjizi u kratko pobliježeno sve ono, što spada na hrvatsku književnost u Istri od najstarijih vremena do u novije doba. Knjizi je dodan i zemljevid Istre i 38 sličica is-

tarskih Hrvata, koji su se više bavili knjigom. Knjiga ima u svemu 150 stranica i stoji 20 dinara već postavljenom rudbje prima i naša uprava uz 12 lira.
Upozorujemo na ovaj novi rad, koji je noga i prezaslužnog prof. Vjek. Spinčića, sve one, koji se interesuju za štivo o sadržaja, a to moraju biti svi oni, koji u materijalnoj mogućnosti da ovu nabave. Naći će u njoj dokumentarna, pisanih spomenika crpeni prikaz o hrvatskoj hrvatske kulture u Istri počevši od starijih pa do najnovijih vremena.

Darovi

Prigodom rodjendana gosp. J. Korica sakupilo se u Oaklandu (California) 4 dolara u fond «Istarske Križice».
Plemenitim darovateljima najljepše zahvaljujemo, a gospodinu Koricu posebno, da bi još mnogo i mnogo godinu živio na šast i ponos našega naroda u dalekom svijetu!

Na svadbi Smoljana Josipa i Kati Ulike iz sela Paradiž iz Roverje sakupio je u veselom društvu stariji Smoljan Jure iznos od 65 lira i to u fond «Istarske Rijete», a 32 za «Prosvjetu za Istru». Darovali su: 25 lira stariji Smoljan Jure; 10 lira Lovrenc Blažičević; po 5 lira: diver Radovan Blažičević Marko, Kalfić Mate, A. V., Kalfić Mate; po 2 lire Smoljan Josip; po 1 litru: Božac Maria, Kufčić Mario in Smoljan Miho.

Plemenitim darovateljima najljepše hvala, a našim mladencima želimo mnogo sreće i ljubavi u novom zajedničkom životu.

Izdavač, direktor i odgovorni urednik: IVAN STARI
Tisak: TISKARA «JEDINOST» U TRSTU

SUMSKI ODSJEK U SLAPU kod V. daje pade na popravak šumske putne tove na Nanosu. Dužina puteva iznosi oko 8000 m. Sumski odsjek će ih predati na popravak onoj osobi, koja ih uzme po najnižoj cijeni na javnoj dražbi. Ta dražba vršit će se 25. aprila 1926. u 9 sati ujutru na Nanosu. Sa stanak kod g. Ježa.

KRUNE
plaća po 2.— L
ALOJZIJOVH, Piazzza Garibaldi 2
prvi kat
Pazite na naslov! Pazite na naslov!

Trgovina koža
i raznih postolarskih potrepština
FRAN CINK
CAMPO BELVEDERE br. 1
drži u svom skladištu
svake vrsti u tu struku zasjecajuće robe
uz najnižju dnevnu cijenu.
Podvorbha brza i točna. Podvorbha brza i točna.

Zlato, srebro, kruna, platin i umjetne zubove
Kupuje
Zlatarna ALBERT POUH
Trst, Via Mazzini 46

ZAHVALA.
Ovim putem zahvaljujemo najsrdanije svima, koji su nam na kojigod način stali na strani prigodom gubitka naše nezaboravne majke, odnosno bake
Karle ud. Žigante rod. Bačić
Svima hvala i od Boga plaća!
IČIĆ, dne 15. aprila 1926.
Rastužene obitelji:
Ivo i Josip Žigante, pom. kap. i Stiglič.